

- of higher educational institutions] : Avtoref. dys... kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu: 24.00.02 / V.M. Serhiienko ; Lviv. derzh. un-t fiz. kultury. L., 2007. 20 s. ukp.
9. Stepanchenko N.I. Sy'stema profesijnoyi pidgotovky` uchy`teliv fizy`chnogo vy`xovannya u vy`shhy`x navchal`ny`x zakladax [The system of professional training of physical education teachers in higher educational institutions]. L`viv : LA «Piramida», 2016. 652 s.
 10. Chalii L. V. Suchasnyi stan problemy formuvannia hotovnosti maibutnoho vchytelia fizychnoi kultury do orhanizatsii pozaklasnoi roboty z turyzmu [The current state of the problem of forming the readiness of the future physical culture teacher to organize extracurricular work on tourism]. Narodna osvita. 2016. Vyp. 3. S. 72-77. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/NarOsv_2016_3_13

УДК 378.147.31

DOI 10.31652/2415-7872-2022-72-47-52

ТЕТЯНА ІЛЬНИЦЬКА

orcid.org/0000-0003-2000-0262

ttt170757@gmail.com

аспірантка кафедри інноваційних та інформаційних технологій в освіті Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського
вул. Острозького, 32, м. Вінниця

ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ КОЛЕДЖІВ У ПРОЦЕСІ ТЕОРЕТИЧНОЇ І ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

У статті висвітлено проблему формування мотивації до майбутньої професійної діяльності студентів медичних коледжів у теоретичній і практичній підготовці. Авторкою з'ясовано, що відсутність мотивації до освітньої діяльності не може сприяти формуванню високої професійної підготовки студента. Майбутній компетентний фахівець має приймати й реалізовувати складну систему отриманих знань, а також мати навички професійного мислення.

У дослідженні зацікавлено увагу на підготовці майбутніх фахівців сестринської справи в умовах цифровізації освіти, коли на рівні із традиційними формами здійснення освітнього процесу використовуються вебінари, прямі ефіри в соціальних мережах, конференції в Zoom, Googlemeet тощо. Студентам надано завдання у формі електронних посібників, статей, інформації з сайтів, проходження е-курсів, тестів, завдань тощо. З'ясовано, що в становленні навчальної та професійної мотивації значну роль відіграють різноманітні форми колаборативної діяльності, що включають студентів у цю діяльність; доведено, що у спільній роботі посилюється мотивація навчання, оскільки підвищується ефект соціальної фасилітації, коли в присутності інших осіб в індивіда спостерігається активізація різних видів діяльності.

У результаті теоретичного аналізу літератури та на основі практичного досвіду встановлено, що формування мотивації до професійної діяльності відбувається через організацію навчального процесу з поєднанням традиційних та інноваційних технологій навчання, що дозволяють активізувати навчальну діяльність на новому рівні, який є першопричиною, джерелом діяльності студента, котрому притаманний творчий, креативний характер. Для керування мотивацією навчальної діяльності також важливі особистість викладача та стиль його педагогічної роботи.

Ключові слова: мотивація, професійна діяльність, теоретична підготовка, практична підготовка, медичний коледж.

TETIANA ILNITSKA

graduate student,

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University,
Ostrozshkoho str. 32, Vinnitsia

FORMATION OF MOTIVATION FOR FUTURE PROFESSIONAL ACTIVITIES OF STUDENTS OF MEDICAL COLLEGES IN THEORETICAL AND PRACTICAL TRAINING

The article highlights the problem of forming motivation for the future professional activity of medical college students in theoretical and practical training. The author found out that the lack of motivation for educational activities cannot contribute to the formation of high professional training of the student. The future competent specialist must perceive and implement a complex system of acquired knowledge, as well as have professional thinking skills. The research focuses on the training of future nursing specialists in the conditions of digitalization of education, when webinars, live broadcasts on social networks, Zoom conferences, Googlemeet, etc. are used on a level with traditional forms of educational process implementation. Students are given tasks in the form of electronic manuals, articles, information from websites, taking e-courses, tests, tasks, etc. It was found that various forms of collaborative activities, which include students in this activity, play a significant role in the formation of educational and professional motivation; it has been proven that the motivation of learning increases in joint work, because the effect of social facilitation increases when, in the presence of other people, the individual is observed to activate various types of activities.

As a result of the theoretical analysis of the literature and on the basis of practical experience, it was established that the formation of motivation for professional activity takes place through the organization of the educational process with a combination of traditional and innovative learning technologies, which allow to activate the educational activity at a new level, which is the root cause, the source of the student's activity, which is inherent creative, creative character. The personality of the teacher and the style of his pedagogical work are also important for managing the motivation of educational activities.

Key words: motivation, professional activity, theoretical training, practical training, medical college.

На сучасному етапі розвитку суспільства виникає чимало проблем, пов'язаних із конкурентоздатністю фахівців та ефективним працевлаштуванням молоді. Серед них варто виокремити проблему формування мотивації до майбутньої професійної діяльності як запоруку вдалої підготовки молодого фахівця, кваліфікованого виконання ним професійних обов'язків, затребуваністю на ринку праці. Загальновідомо, що успішна підготовка фахівців у медичних коледжах залежить від рівня розвитку мотиваційної сфери особистості, що тісно пов'язана із задоволенням конкретних потреб і досягненням життєвих цілей.

Деякі студенти, як відомо, мотивовані прагненням до пізнання, бажанням оволодіти високими професійними компетенціями з обраного фаху. В інших провідним мотивом є отримання диплому про освіту для задоволення особистісних амбіцій, що, звісно, не принесе суттєвої користі розвитку суспільства. Тому необхідно прагнути до формування пізнавального інтересу в обраній професійній галузі, що може дати поштовх до формування ефективної та успішної мотивації професійної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі. Стосовно навчальної діяльності, то необхідно зауважити, що тут значного впливу набуває наявність чи відсутність сформованих позитивних мотивів, що є визначальними у професійному й особистісному становленні майбутнього медичного працівника. Відсутність мотивацій до освітньої діяльності не може сприяти формуванню високої професійної підготовки студента. Майбутній компетентний фахівець має вміння сприймати й реалізовувати складну систему одержаних знань, а також мати навички професійного мислення.

Проблему мотивації навчальної діяльності студентів досліджували вітчизняні (О. Баксалова, О. Біліченко, В. Бойченко, В. Гриньова, А. Кузьмінський, С. Микитюк) та зарубіжні (Дж. Роттер, Дж. Келлі, Х. Хекхаузен, Дж. Аткинсон, Д. Мак Келланд) науковці. Окремі аспекти професійної підготовки молодших медичних фахівців досліджували: М. Дем'янчук, С. Клименко, О. Руда (формування компетентностей і професійних якостей майбутніх медичних працівників); Т. Темерівська (розвиток пізнавальної активності майбутніх медичних сестер); О. Андрійчук, О. Дем'янчук, Х. Мазепа, І. Тимошук (виховання здобувачів медичних коледжів). Однак не всі проблеми вже вирішені.

Мета статті полягає у розкритті основних аспектів проблеми формування мотивації до майбутньої професійної діяльності студентів медичних коледжів у процесі теоретичної і практичної підготовки.

Уперше в науковий обіг поняття «мотивація» ввів А. Шопенгауер у своїй статті «Чотири принципи достатньої причини». Термін «навчальна мотивація» розглядають як сукупність соціальних мотивів здобувача освіти та мотивів вивчення окремого предмету [2, с.18]. Вона є своєрідним інтегративним ефектом у взаємодії особистості та її мотиваційної сфери з основними характеристиками змісту і структури навчальної діяльності, її умов і організації.

У сучасному науковому обігу мотивація, як психологічне явище, трактується по-різному. Наявні нині характеристики мотиваційної феноменології відрізняються значним різноманіттям та понятійною різновекторністю, у зв'язку з чим неможливо дійти до певних цілісних уявлень про структуру та функції мотивації і мотиваційної сфери.

Нині мотивацію потрактовують як психологічне явище по-різному: як сукупність факторів, що підтримують та спрямовують, тобто визначають поведінку (К. Мадсен, Ж. Годфруа); як сукупність мотивів (Л. Мельник); як спонукання, що викликає активність організму й визначає його спрямованість, як процес психологічної регуляції конкретної діяльності (М. Дяченко); як процес дії мотиву і як механізм, що визначає виникнення, спрямування та способи здійснення конкретних форм діяльності (Ж. Андрійченко); як сукупність процесів, що відповідають за активність організму і його діяльність (Х. Хекхаузен).

У теоріях мотивації центральним є поняття «мотив». У психології мотив пов'язують з функцією спонукання, зі спрямованістю діяльності, регуляційним та змістоутворюючим її елементом. Він є основою для вибору мети, засобів і способів дій, виступає як прикінцева мета поведінки або його привід. Об'єднуючи всі вищезазначені підходи до визначення мотивації, можемо розглядати цей феномен як динамічний процес формування мотиву. З огляду на викладені трактування, можемо зазначити, що найбільш традиційним є визначення, що запропоноване М. Дяченко. У процесі нашого дослідження послуговуємось визначенням: *мотивація* – процес, який викликає активність організму й визначає його спрямованість на конкретну діяльність.

Наразі є декілька класифікацій навчальної мотивації: за спонуканням до дії (О. Бойко), досягненням і уникненням невдач (Т. Вежновець); особливості мотивації медичних працівників розглянуто у працях: Л. Кемарської, Ю. Нікітіної, С. Петрової, М. Шевченко. Зазначимо також, що необхідно розрізняти поняття *мотив* і *цілі*. Уважаємо, що цілі – це передбачуваний результат, який уявляє та усвідомлює особистість. Мотив – це спонукання до досягнення конкретної цілі, сам термін походить від від лат. *move* чи *motus* – приводити у рух, штовхати [11, с. 109]. Колектив науковців під керівництвом І. Бондаренко вирізняє наступні типи мотивів навчальної діяльності: комунікативні, уникнення, відповідальності, престижу, професійні, творчої самореалізації, навчально-пізнавальні та соціальні [2, с. 18].

Навчально-пізнавальні мотиви пов'язані з інтересом до пізнання нового, з самим процесом навчання та дослідження. Професійні мотиви проявляються в особистісному спрямуванні на одержання конкретної професії, бажання стати кваліфікованим фахівцем, досягнути професійного зростання. Мотиви творчої самореалізації виявляються в бажанні створювати щось нове заради самого процесу створення, гармонізації життя суспільства, покращення умов життя тощо [2, с. 18-19]. На думку науковців, комунікативні мотиви пов'язані з можливістю задоволення потреби у спілкуванні, співробітництві та взаємодії, а соціальні – зумовлені прагненням до самоствердження в суспільстві, виконанні обов'язку перед соціумом, накопиченням матеріальних благ з метою одержання високого соціального статусу. Усі зазначені мотиви можемо віднести до мотивів досягнення успіху або професійної самореалізації. Однак студентам притаманні не лише мотиви, що приводять до успіху. Уважаємо за необхідне зазначити, що до небажаних мотивів відносимо мотив уникнення відповідальності або невдачі та престижу. Мотиви уникнення відповідальності характеризуються прагненням діяти так, аби уникнути невдачі, особливо, якщо результати діяльності сприймаються та оцінюються іншими особами [12].

На 3-4 курсах підготовки молодших спеціалістів галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 223 Медсестринство, освітньої програми – Сестринська справа на основі базової загальної середньої освіти (БЗСО) (9 класів), відбувається вивчення клінічних дисциплін, до яких належать: «Медсестринство в хірургії», «Медсестринство в педіатрії», «Медсестринство в акушерстві», «Медсестринство в ендокринології» тощо. Навчання будується за типом циклового вивчення, завдяки чому студенти краще «заглиблюються» в предмет. Наприклад, лекційний курс дисципліни «Медсестринство в хірургії» дає основні теоретичні знання з цього предмету з урахуванням досягнень сучасної медицини. На початку кожної лекції підвищується інтерес студентів до лекційного матеріалу через постановку проблемних питань, що спрямовані на підвищення навчально-пізнавальних і професійних типів навчальної мотивації.

Невід'ємною і провідною складовою навчання на клінічних кафедрах є робота з пацієнтами. Ведення «тематичного» хворого під час клінічного практичного заняття передбачає розв'язання декількох завдань: по-перше, удосконалення методів фізичного обстеження; по-друге, уміння комунікації з пацієнтом; по-третє, вивчення особливостей перебігу конкретного захворювання в окремо взятого пацієнта; по-четверте, вивчення способів оформлення медичної документації [2, с.50]. Уважаємо, що завдяки цьому, ведення пацієнта, як практичний метод навчання, дозволяє сформулювати клінічне мислення студентів та розвинути професійний тип мотивації. Під час підбору «тематичних» пацієнтів робота студентів спрямовується на розв'язання клінічних ситуаційних задач, що розробляють викладачі коледжу. Клінічні ситуації дають можливість студенту системно розвивати клінічне (діагностичне та лікувальне) мислення, є головною практичною компетентністю медичного працівника й розвивають професійні та навчально-пізнавальні типи навчальної мотивації, комунікативні та соціальні типи. Для розвитку творчого типу навчальної мотивації студентам пропонують завдання самостійно створювати клінічну ситуацію, опираючись на теоретичний матеріал.

З метою більш глибокого засвоєння знань з хірургії і підвищення інтересу до дисципліни, педагоги використовують різні методи активного навчання на практичних заняттях. У рамках практичних занять з дисципліни «Медсестринство в ендокринології» зі студентами розглядається методика проведення «Школи хворого цукровим діабетом». Під час такого практичного заняття студенти можуть запитувати викладача стосовно способу життя, дієтотерапії, лікування цукрового діабету, виступаючи в ролі хворих діабетом, що є прикладом використання активного імітаційного ігрового методу – розподіл ролей. Такий метод сприяє формуванню навичок прийняття та ефективного використання ділових ролей, навчає взаємодії та згуртованості, продуктивному співробітництву, тобто розвитку комунікативного типу мотивації.

Випускники закладів передфахової вищої освіти медичного профілю мають володіти навичками науково-дослідницької роботи, що стануть їм у нагоді для вдосконалення їхньої подальшої професійної діяльності. Науково-дослідна робота студентів у процесі навчання виконує також і мотиваційну функцію [9]. Робота в науковому студентському гуртку формує та розвиває такі види мотивації: навчально-пізнавальну, професійну, соціальну, комунікативну та мотив творчої самореалізації. Отже, комплекс зазначених методів навчання, що використовують під час вивчення

окремо взятої дисципліни «Медсестринство в ендокринології», сприяє розвитку професійної мотивації студентів.

Необхідно зауважити, що в студентів закладів вищої та фахової передвищої освіти зовнішні мотиви значно міцніші, ніж в учнів закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО), оскільки ставлення до навчання у студентів та учнів є різним. У сучасному суспільстві найбільш затребуваними є гнучкі навички або загальні, універсальні компетентності, що вимагають від студентів конкретних розумових зусиль, самостійності та самоорганізації. У цьому випадку зовнішні мотиви справляють вплив на освітню діяльність меншою мірою, ніж внутрішні.

У державних стандартах підготовки фахівців у закладах фахової передвищої освіти методологічною основою є діяльнісний підхід у навчанні, особливе місце в якому посідає самостійність здобувачів як учасників освітнього процесу. Спостерігається тенденція адаптації освіти до умов цифрового середовища, адже в сучасних умовах, що склалися віднедавна технологічні гаджети міцно ввійшли в наше життя. Молоде покоління черпає інформацію та робить певні висновки на основі інтернет-джерел. Вони кардинально відрізняються від попереднього покоління ресурсними можливостями та сприйняттям світу загалом. Для роботи з такими студентами необхідно з'ясувати психолого-педагогічні закономірності їхнього загального розвитку. Деякі зарубіжні психологи (Н. Хоува, В. Штрус та ін.) описують представників цифрового покоління таким чином: «Вони надають перевагу текстовим повідомленням, ніж розмовам. Вони дуже багато спілкуються в мережі з друзями, яких ніколи не бачили. Вони рідко бувають на вулиці, якщо лише батьки не організують їхнє дозвілля. Вони не знають життя, в якому б не було цифрових технологій. Надають перевагу комп'ютерам перед книгами, в усьому прагнуть до негайних результатів» [4, с. 39].

Аналізуючи особливості розвитку пізнавальних процесів сучасної молоді, можемо виокремити їхні особливості. Основною вважаємо наочно-образне мислення, коли індивід сприймає інформацію через короткі яскраві образи з мінімальною кількістю тексту. Таке мислення в сучасній психолого-педагогічній літературі називають кліповим. Воно виступає в ролі захисного механізму внаслідок впливу на людину значної кількості абсолютно різної інформації, що як правило подається в графічній формі [4, с.39]. Цифрові технології дозволяють створювати образи у вигляді слайдів, коротких анімованих картинок, відео, тобто змінити подачу інформації, зробивши її яскравою, чіткою, наочною, з понятійним апаратом, зручним для запам'ятовування формулюваннями [4, с.40].

Використання в освітньому середовищі традиційних педагогічних технологій, методів навчання спільно з технологіями електронного (цифрового) навчання може підвищити ефективність навчання і, відповідно, до рівня професійної підготовки майбутніх фахівців. *Цифровізація освітнього процесу* – це не лише функціонування цифрового освітнього середовища, що адаптоване під сучасні умови та технічні засоби, а й організація освітнього процесу в конкретних умовах. Нині викладач, який володіє цифровими інструментами, є конкурентоздатним в професійних колах та цікавий студентам.

У поняття *цифрове навчання* долучають «закономірності, принципи та механізми засвоєння студентами компетентностей з використанням комп'ютера». Комп'ютер, як тренажер, використовують для закріплення та систематизації одержаних знань та навичок, як репетитор – він виконує конкретні функції за викладача [10, с. 89]. У цьому випадку функції викладача покращуються в кількісному аспекті, оскільки за рахунок комп'ютера підвищується швидкість узаємодії викладача зі студентами, оперативність у прийнятті рішень тощо. Уважаємо, що проблема полягає в мотивації електронного навчання. Мотивацією електронного навчання займалися зарубіжні науковці: Дж. Келлер, Т. Гао, Дж. Леман, Б. Такман, Ч. Шлоссер та інші. Наприклад, відомою в навчанні є модель підвищення навчальної мотивації ARCS (Дж. Келлер).

Зазначена модель складається з таких компонентів та послідовних дій щодо їхнього формування:

- увага (Attention) – викликати інтерес у здобувачів освіти;
- значущість (Relevance) – навчальний матеріал повинен мати практико-орієнтований характер, задовольняти інтереси та потреби студентів;
- впевненість (Confidence) – сформувати в студента впевненість у власних силах та можливостях для розв'язання поставлених завдань;
- задоволеність (Satisfaction) – досягнення студентом почуття задоволеності процесом навчання або його результатом [8].

Для формування змістовної мотивації навчальної діяльності, вважаємо за доцільне виокремити в цьому процесі декілька етапів. На *мотиваційному етапі* у здобувачів освіти має бути мета, досягнути яку реально та цікаво. Як мотиваційні інструменти, викладачі використовують вебквести, вікторини та інтелектуальні онлайн-ігри, онлайн-конструктор навчальних тренажерів. За рахунок ігрових технологій підвищується мотивація на початковому етапі навчальної діяльності, студенти одержують позитивні емоції від навчальної діяльності і сприйняття результату [10, с. 100].

На *операційно-пізнавальному* етапі інструментом занурення в навчальну діяльність також може слугувати представлення інформації студентам у вигляді інфографіки. Цифрове середовище дає значну можливість проводити рефлексивно-оцінювальний етап в різних варіаціях (оцінка роботи з хмарами слів, візуальний акцент на важливих термінах, популярних словах тощо) [10, с. 100]. Отже, важливим завданням викладача є організація навчальної діяльності студентів, створення умов для цієї діяльності, формування потреб і мотивів для її підтримки.

У цифровому освітньому середовищі суттєве значення має педагогічний дизайн. У період дистанційного навчання, пов'язаного з COVID-19, а нині із повномасштабним вторгненням росії на територію України, такі заняття проходили у вигляді лекцій, вебінарів, прямого ефіру в соціальних мережах, конференціях в Zoom, Googlemeet тощо. Завдання були у формі електронних посібників, статей, інформації з сайтів, проходження е-курсів, тестів, завдань тощо [1, с. 40]. В освітньому процесі активно використовують соціальні мережі. З цією метою заклад освіти створює декілька предметних сторінок, що дозволяють розміщувати централізовано інформацію в новоствореній стрічці, завантажувати документи, відео-, аудіо-, фотоінформацію. Самостійні роботи студенти можуть записувати та надсилати в особисті повідомлення, що дозволяє працювати з відправленими документами в режимі рецензування. У процесі становлення навчальної та професійної мотивації значну роль відіграють різноманітні форми колаборативної діяльності, що залучають студентів у цю діяльність. У спільній роботі посилюється мотивація навчання, оскільки дається взнаки ефект соціальної фасилітації, коли в присутності інших осіб в індивіда спостерігається активізація різних видів діяльності.

Нині в мережі інтернет є чимало сервісів для сучасної освітньої діяльності (padlet.com, linoit.com тощо), соціальні мережі для виконання групових проєктів, віртуальні дошки для спільного використання, електронні сервіси для організації спільної діяльності: Moodle, Zoom, GoogleClassroom, GoogleMeet, Viber, Фейсбук, YouTube (розміщення відео проведених лекцій, коментарі до них тощо), Dropbox (розміщення навчальних матеріалів з курсів), IDroo (віртуальна дошка з можливостями спільного використання), сервіси Google (таблиці, документи, презентації, диск) [1, с. 41].

Оцінка роботи студентів відіграє значну мотивуючу роль в освітній діяльності, тому важливий якісний аналіз виконаної роботи із вказівкою на позитивні сторони та динаміку засвоєння навчального матеріалу. Усе це забезпечує адекватну самооцінку студента, формування стійкої навчальної мотивації. Корпоративна система, що дозволяє забезпечити покроковий контроль над візуалізацією результатів, містить інтерактивні практичні завдання з імітації операцій професійної діяльності. У процесі навчання найбільш якісне сприйняття та засвоєння навчального матеріалу відбувається в результаті міжособистісного пізнавального спілкування та взаємодії всіх суб'єктів. Науковці, які вивчають освітні процеси, що реалізуються за допомогою цифрових технологій, рекомендують в навчальній діяльності застосовувати елементи гейміфікації та сторітелінгу.

Висновки. З огляду на проаналізований матеріал вважаємо, що навчальний процес з такими елементами спрямований на залучення студентів в освітню діяльність, утримання їхньої уваги, підвищення пізнавальної активності, подання інформації у більш доступній формі, а також на перевірку знань. Поєднання традиційних та інноваційних технологій навчання дозволяють активізувати навчальну діяльність на новому рівні, який є першопричиною, джерелом діяльності студента, котрому притаманний творчий, креативний характер. Для керування мотивацією навчальної діяльності також важлива особистість викладача та стиль його педагогічної роботи.

До напрямів подальших досліджень із зазначеної проблеми відносимо за доцільне вивчення питань наскрізного застосування цифрових технологій у підготовці фахівців сестринської справи в медичних коледжах.

Література

1. Бойчук В., Уманець В. Застосування електронних освітніх ресурсів як інноваційний чинник удосконалення підготовки майбутніх педагогів. *Молодь і ринок*. 2019. №5 (172). С. 39-45.
2. Бондаренко І., Завізіон В., Кислицина В. та ін. Особливості навчальної мотивації у студентів вищого медичного навчального закладу. *Медичні перспективи*. 15/Том XX /2. 2020 с. 17-25.
3. Біліченко О. В. Формування професійної етики майбутніх медичних сестер у процесі фахової підготовки: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Вінницький держ. пед. ун-т імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2019.
4. Гич Г. М. «Кліпове» мислення молоді: друг чи ворог навчання? *Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія»*. Серія : Педагогіка. 2016. Т. 269. Вип. 257. С. 38-42.
5. Державний стандарт з підготовки фахівців в ЗФПО. URL: <https://www.dnmczkmo.org.ua/derzhavni-standarty/> (дата звернення: 03.02.2022).
6. Занюк С. Психологія мотивації. Київ: Ельга-Н; Ніка-Центр, 2002. 352 с.
7. Моляко В. О. Психологічна готовність до творчої праці. Київ, «Знання», 1989.
8. Модель мотивації до навчання (Дж.Келлер). URL: <http://ibcm.biz> (дата звернення: 10.10.2022).

9. Методичні розробки для організації самостійної роботи студентів стоматологічного факультету під час практичних занять з інфекційних хвороб. URL: http://www.umsa.edu.ua/kafhome/infek/lecture/infek/metod_infek_4stom_ukr.pdf (дата звернення: 10.02.2021).
10. Кадемія М. Ю., Козяр М. М., Ткаченко Т. В., Шевченко Л.С. Інформаційне освітнє середовище сучасного навчального закладу : навчально-методичний посібник. Львів : Вид-во «СПОЛОМ», 2009. 186 с.
11. Кислюк О. Співвідношення понять "мотив", "стимул", "потреба" та інтерес до навчання. *Соціальна психологія*. 2004. № 5. С. 109-118.
12. Омелчук М.А. Формування професійної компетентності з надання першої долікарської допомоги у майбутніх провізорів. URL: https://vspu.edu.ua/index.php?p=specialized_academic_council (дата звернення: 30.06.2021).
13. Сладкевич В.П. Мотиваційний менеджмент: Курс лекцій. Київ : МАУП, 2001. 168 с.
14. Супрун Л.М. Психологічний аналіз готовності майбутніх медсестер до професійної діяльності. Ін-т психології АПН України. Київ, 1994. 17 с.

References

1. Boichuk V., Umanets V. Zastosuvannya elektronnykh osvitnikh resursiv yak innovatsiyni chynnyk udoskonalennia pidhotovky maibutnikh pedahohiv [The use of electronic educational resources as an innovative factor in improving the training of future teachers]. *Molod i rynek*. 2019. #5 (172). S. 39-45.
2. Bondarenko I., Zavizion V., Kyslytsyna V. ta in. Osoblyvosti navchalnoi motyvatsii u studentiv vyshchoho medychnoho navchalnoho zakladu [Peculiarities of educational motivation among students of a higher medical educational institution]. *Medychni perspektyvy*. 15/Tom KhKh /2. 2020 s.17-25.
3. Bilichenko O. V. Formuvannya profesiinoi etyky maibutnikh medychnykh sester u protsesi fakhovoi pidhotovky [Formation of professional ethics of future nurses in the process of professional training]: dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 Vinnytskyi derzh. ped. un-t imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Vinnytsia, 2019.
4. Hych H. M. «Klipove» myslennia molodi: druh chy voroh navchannia? ["Clip" thinking of young people: friend or foe of learning?] *Naukovi pratsi Chornomorskoho derzhavnoho universytetu imeni Petra Mohyly kompleksu «Kyievo-Mohylianska akademiia»*. Seriia : Pedahohika. 2016. T. 269. Vyp. 257. S. 38-42.
5. Derzhavnyi standart z pidhotovky fakhivtsiv v ZFPO [State standard for the training of specialists in vocational education and training]. URL: <https://www.dnmczkmo.org.ua/derzhavni-standarty/> (data zvernennia: 03.02.2022).
6. Zaniuk S. Psykholohiia motyvatsii [Psychology of motivation]. Kyiv: Elha-N; Nika-Tsentr, 2002. 352 s.
7. Moliako V. O. Psykholohichna hotovnist do tvorechoi pratsi [Psychological readiness for creative work]. Kyiv, «Znannia», 1989.
8. Model motyvatsii do navchannia (Dzh.Keller) [Model of motivation to study (J. Keller)]. URL: <http://ibcm.biz> (data zvernennia: 10.10.2022).
9. Metodichni rozrobky dlia orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv stomatolohichnoho fakultetu pid chas praktychnykh zaniat z infektsii nykh khvorob [Methodological developments for the organization of independent work of students of the dental faculty during practical classes on infectious diseases]. URL: http://www.umsa.edu.ua/kafhome/infek/lecture/infek/metod_infek_4stom_ukr.pdf (data zvernennia: 10.02.2021).
10. Kademiiia M. Yu., Koziar M. M., Tkachenko T. V., Shevchenko L.S. Informatsiine osvitnie seredovyshe sushasnoho navchalnoho zakladu [Information educational environment of a modern educational institution]: navchalno-metodychnyi posibnyk. Lviv : Vyd-vo «SPOLOM», 2009. 186 s.
11. Kysliuk O. Spivvidnoshennia poniat "motyv", "stymul", "potreba" ta interes do navchannia [Correlation of the concepts "motive", "stimulus", "need" and interest in learning]. *Sotsialna psykholohiia*. 2004. # 5. S. 109-118.
12. Omelchuk M.A. Formuvannya profesiinoi kompetentnosti z nadannia pershoi dolikarskoi dopomohy u maibutnikh provizoriv [Formation of professional competence in providing first aid to future pharmacists]. URL: https://vspu.edu.ua/index.php?p=specialized_academic_council (data zvernennia: 30.06.2021).
13. Sladkevych V.P. Motyvatsiionyi menedzhment [Motivational management]: Kurs lektzii. Kyiv : MAUP, 2001. 168 s.
14. Suprun L.M. Psykholohichniy analiz hotovnosti maibutnikh medsester do profesiinoi diialnosti [Psychological analysis of the readiness of future nurses for professional activity]. In-t psykholohii APN Ukrainy. Kyiv, 1994. 17 s.